

Трибуна вільного
українського слова
на вільній
американській землі

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНЧ: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 21. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЛЮТОГО 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 3, 1956. No. 21. VOL. LXIII.

ЗДА ПРИСПИШУЮТЬ БУДОВУ КЕРОВАНИХ РАКЕТ

ЛІСТЬСЯ ЦЕ НА ДОМАГАННЯ ДЕМОКРАТІВ, ЯКІ
ПОВОЮЮТЬСЯ, ЩОБ СССР НЕ ПЕРЕГНАВ ЦІСІ
КРАЇНИ В ПРОДУКЦІЇ ЦІСІ ЗБОРІ

Вашингтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон повідомив, що ЗДА приспишуть будову керованих ракет, щоб не допустити до того, що СССР міг би перегнати цю країну в продукції цієї зброї, яку вважається за "найгіршішу і наймодернішу". Вилсон заявив, що незабаром займуться окремим цивільним урядом, який мав би дати тільки про продукцію цієї зброї. Вилсон сказав, що заяву кілька годин після того, як демократичний сенатор із Вашингтону Генрі М. Джексон сказав у Сенаті, що, згідно з доповідями вістамі Совєти вже в цьому році матимуть готові керовані ракети, які можуть летіти на віддалі 1,500 миль. Сенатор Джексон сказав, що той союветський успіх зможе похвалити всю основу теперішньої оборони західних союзників. Сенатор Джексон, голова Підкомісії Військового Засвоєння при Спільній Конгресовій Комісії для Атомової Енергії, і також членом Сенатської Комісії Збройних Сил, і тому його вважають за авторитет в справах атомової зброї. Джексон заявив у Сенаті, що ситуація дуже небезпечна, і тому ЗДА мусять зробити

Канада не визнає комуністичного Китаю

Оттава, Канада. — Наприкінці минулого року поширювалися вістки, що канадський уряд задумав визнати комуністичний Китай. Тепер міністер закордонних справ Лестер Б. Пірсон заявив у Палаті Поеблів, що Канада не визнає комуністичного китайського уряду. Пірсон не виключив, що Канада може визнати комуністичний Китай, коли це буде корисне для канадських інтересів.

Пентагон планує скорочувати військову службу для збільшення військових резервів

Вашингтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон заявив, що думас скорочувати військову службу частини активних воєнів з 24-ох до 18-ох місяців з тією умовою, щоб ті воєни пізніше служили в військовій резерві. Внаслідок цього треба подвоїти число рекрутів, покликуваних до військової служби, яке тепер становить 6,000 місячно. Ціль цієї зміни в реченні військової служби частини воєнів — збільшити військові резерви впровадженні на 100,000 резервістів. Ті воєни, які зголосяться до 18-місячної війсь-

В АМЕРИЦІ

- З Брюсселя прибув до Нью-Йорку літак з 68-ма пасажирами, серед яких більшість українці і поляки, що після закінчення світової війни виїхали з Європи на працю. Вони прибули до ЗДА заходами Католицької Акції.
- Відомий в Нью-Йоркській метрополії обманщик Гері Гросс пішов знову до в'язниці. Минулого року йому подорожовано кару, якщо буде чесько жінку. Але він не витримав і виліз від в'язниці в Брюксліні 13,000 доларів, обіцяючи одружитися з нею, хоч має жінку. Заарештовано його аж у далекій Луїзіані.
- Американська, венесуельська і мексиканська поліція розшукує вихадника-мільонера Івана Джерома (Среміна), російського походження, якого мають судити за неморальну поведінку з малолітніми дівчатами. Суд скофидував його кавіцію в сумі 100,000 доларів.
- Чарльз Ф. Горнер позичив у 1899 році з бібліотеки Небраського університету книжку "Франкентштейн", яку як тепер повернув. Він каже, що все записав і повернув, а коли прибував до неї міг знайти. За час від 1899 року Горнер мав би заплатити бібліотеці 795 доларів кари, але кару йому подорожовано, бо він дуже жалував свого вчителя.
- Маріон В. Ісбелл, голова Крайового Товариства Власників Ресторанів, має право безплатно їсти три рази на день впровадженні 54-ох років, але мусять не робити кожного дня в іншому ресторані. Можна сумніватися, чи доживе він аж такого віку, щоб до кінця скористатися з цього привілею.
- В Сан Фернандо, Каліфорнія, у віці 87-ох років помер Едвард Тейлор, що на початку цього століття збудував перший літак, яким літали брати Райти.
- Балтиморська Симфонічна Оркестра вийшла з тяжкої фінансової ситуації, влаштувавши прийняття, вступ на яке коштував 100 доларів. В прийняття взяло участь 807 осіб, які заплатили кожен 60,000 доларів, що збільшувало бюджет оркестри.
- Палата Репрезентантів одностайно прийняла законопроект, згідно з яким фермери не повинні платити податку від газоліну, який вони використовують для фармерських цілей. Це збільшить фармерам 60,000,000 доларів впровадженні одного року.
- Американська амбасадорка в Італії пані Клер Бут Дус після чотиритижневого перебування в ЗДА відлетіла до Риму. В ЗДА вона приготувала зустріч Італійського президента Джованні Грончі, що має відбутися 27 лютого.

Айзенгавер вийшов на відпочинок до Геттисбургу

Вашингтон. — Президент Айзенгавер вийшов із дружиною на чотиритижний відпочинок на свою ферму в Геттисбургу, Па. Це буде перший довший відпочинок Президента від того часу, коли він, чотири тижні тому, приступив до повної праці в Білому Домі. — 9 січня цього року. Президент не буде нікого приймати в Геттисбургу, і обмежить свою працю до мінімуму, тільки зареєструється разом із дружиною в повіті Адамс, щоб могли брати участь у правиборах. Це зробить Президент в п'ятницю 3 лютого. Перед своїм відходом зі столиці Президент виголошить ще коротку промову на сніданку Міжнародної Ради Християнських Провідників в готелі "Мейфлавер". Ця промова не буде офіційною промовою Президента.

Стівенсон відкидає твердження Кіфовеера про підтримку його партійними провідниками

Бейкерфілд, Каліфорнія. — Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон заявив на пресовій конференції, що твердження сенатора Естеса Кіфовеера, неюбито його (Стівенсона) підтримували партійні демократичні провідники, є неправдиве. Стівенсон сказав: "Я не прибув сюди на те, щоб лаятися з сенатором Кіфовеером. Він є добрий демократ, і я певний, що і його і мою ціллю є перемога демократів восени цього року. Але я сподіваюся, що він облішить свої твердження, нібито мене підтримують партійні провідники. Ніде немає так багато партійних провідників, як в Каліфорнії, політична незалежність яких була б така велика". Стівенсон сказав, що прибув до Каліфорнії на прохання багатьох людей, які хочуть, щоб він знову кандидовав. "Я погодився на ці прохання, бо переконаний, що добробут американського народу вимагає того, щоб демократи знову прийшли до влади в Білому Домі".

9 протестантських провідників їдуть на відвідини до Совєтів

Нью-Йорк, Н. Й. — 3 протестантських код повідомляють, що 9 березня ц. р. виліз із ЗДА делегація 9-ох протестантських провідників на відвідини до християнських провідників до СССР. Це буде перші протестантські відвідини в Москві від революції в 1917 році. Цією делегацією опікується Крайова Рада Церков Христа. Згідно з умовою 1 червня до ЗДА має прибути делегація совєтських церковних лідерів. Мідж американськими делегатами находяться, між іншими, такі особи: Пол Б. Андерсон — виконний секретар Міжнародного Комітету ІМКА; о. д-р Росселл Адамс — секретар Крайової Ради Церков о. д-р Юджін С. Влейк із Філадельфії; о. Генрі Накс — єпископ Протестантської Єпископальної Церкви. Ціль цієї делегації збільшити "духове братерство" з християнами в СССР та порівняти, що християни в обох країнах роблять для світового миру. Американська делегація буде гетьма патріарха Алексія, і дурмає бачитися з провідниками баптистів, лютеранів і реформованих протестантів.

Як ховатися від водневої бомби

Вашингтон. — Член Комісії Атомової Енергії д-р Вільям Ф. Ліббі заявив перед Конгресовою Підкомісією для Урядових Операцій, що одна хвилина і одна третина частини хвилини між експлозією атомової бомби та її нищівним діямом дадуть змогу людям сховатися і врятувати своє життя або здоров'я. Шар землі завглубини три стопи забезпечить від дії дна радіоактивності. Всі інші шкоро-нища дадуть забезпечення проти попечення від експлозії. І тому — сказав Ліббі — люди повинні ховатися, де тільки зможуть. Але це відноситься тільки до тих осіб, які будуть знаходитися на значній відстані від місця експлозії, бо на віддалі 12 миль 85 відсотків, навіть у цегляних будинках, будуть негайно забиті, а 15 відсотків важко поранені. На віддалі 15 миль від місця експлозії, при яскравій погоді, це будуть попечення третього ступня на відкритих місцях тіла.

Тікають фахівці з совєтських машино-тракторних станцій

Два роки тому з наказу Москви, тисячі інженерів і техніків "добровільно" поїхали до МТС "перекинути" з фабрик і заводів на село, до машино-тракторних станцій — "експлуатувати й підносити соціалістичне сільське господарство". За пару місяців після того почалася масова втеча фахівців назад до міста, де побутує умовини, в порівнянні з колгоспним селом, далеко ліпші. В зв'язку з цим почалася в пресі широка кампанія проти цих "дезертирів". В "Правді" з 19 січня читаємо про становище на Донбасі: "У відділі кадрів (філія МГБ на підприємствах — Ред.) обласного управління сільського господарства заведе-де теки з написом „архів“. Це — особисті справи спеціалістів, які вернулися з МТС до міста. Таких справ потрапило до архіву вже кілька десятків. Четверта частина інженерів і техніків, вилася на працю до МТС, вернулася до міста. Тікають вони під усіма приводами...". Далі московський кореспондент наводить довгий список диктих "приводів": медична довідка про те, що "інженерів Т. протипоказаний... шум і гамір"; заява техника К., який просить він відпустити його до міста, до родини, бо "в селі нема кому його доглядати"; відсутність при МТС "пристойного мешкання" та інше.

Підсовєтські вчителі радять над „зміцненням дисципліни“

Як подас „Радянська Україна“, на протязі місяця січня в більшості районів України відбулися наради вчителів, учасники яких підвели підсумки роботи народних шкіл за перше півріччя 1955-56 навчального року і обговорили найактуальніші питання шкільного життя. Найбільшу увагу на нарадах присвячено „недостатній ролі комсомольців та піонерських організацій у боротьбі за піднесення навчально-виховної роботи шкіл“, а також заходам для „зміцнення свідомої дисципліни учнів“. Учасники нарад у своїх виступах підкреслювали необхідність збільшити відповідальність учителів за успішність в навчанні і поведінку школярів.

● Канадське Статистичне Бюро повідомляє, що перелік тижневий заробіток канадських промислових робітників становить 62,07 доларів. Минулого року їхній заробіток був на 58 центів менший.

АЙЗЕНГАВЕР І ІДЕН ГОСТРО ТАВРУЮТЬ МОСКВУ ТА ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД НЕЮ НАРОДИ АЗІЇ Й АФРИКИ

Президент Айзенгавер в дружній розмові з Іденом

В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ НАКАЗАНО ЗАМКНУТИ ВСІ СОВЄТСЬКІ КОНСУЛЯТИ Й АГЕНЦІЇ

Кейптаун. — Уряд Південно-Африканської Унії наказав замкнути на території країни всі совєтські консуляти і представництва, зокрема в істат-Преторії і Кейптауні. Як причину цього заходу подано, що совєтські консуляти займалися здебільша поширенням підриного пропагандного матеріалу серед негритянського і індійського населення Південної Африки. Совєтський генеральний консулат у Преторії, консулат у Кейптауні та всі інші агенції мусять бути замкнені найдалі до 1 березня ц. р. і всі службовці разом із родинами мають до того часу покинути територію Південно-Африканської Унії. Преторія є адміністративною столицею Південної Африки і Кейптаун є і легіслативною столицею. Ноту в справі замкнення консулатів передав міністер закордонних справ південно-африканського уряду, на руки совєтського генерального консула. Замкнення консулатів не визнає повного зрівняння дипломатичних відносин між Південною Африкою і Совєтським Союзом, бо як сказано в ноті, „полагоджувалими всіх дипломатичних і торговельних справ між обидвома державами має займатися загальна амбасида в Лондоні. З держав совєтського блоку тільки одна Чехословаччина має свій консулат у Преторії. Південно-африканський парламент прийняв повідомлення про рішення уряду в справі замкнення совєтських консулатів схвальними вигукми. Південно-африканський уряд створений з представників антикомуністичної націоналістичної партії, що прийшла до влади 1948 року. В комунікаті про замкнення консулатів південно-африканський уряд стверджує, що він диспонує достатнім матеріалом, який доказує, що совєтські консуляти вдержували зв'язки з підришними елементами в Південній Африці і допомагали їм контактуватися з комуністичними центрами в Москві.

Новий прем'єр Франції поїде до Альєру

Париж. — Гю Молле, новий французький прем'єр, заповів свій виїзд до Альєру вже в наступному тижні. Докладний термін і всі зв'язки з місцією прем'єра поділяють устійкати на першому засіданні нової французької ради міністрів, скликаному на п'ятницю 2 лютого. Разом із Молле поїде міністер для справ Альєру старенький ген. Катру, який залишиться там з місцією доведи до кінця замислення в тієї країні на базі поширення й автономних політичних, культурних і господарських справ. За одностайним твердженням французької преси — це дуже трудна місія, бо передусім самі французькі поселенці в Альєрі, неприхильно настроєні супроти Молле й генерала Катру, лякаються пом'янення своїх прав і привілей. Особливу опозицію викликав проєкт нового французького уряду, щоб у виборах в Альєрі французи й тубільці голосували разом, зрівнявши в своїх виборчих правах. Це позбавить місцевих Французів їхньої супрематії, бо циферне відношення між альєрськими арабами й французами — як 8:1. Генерал Катру має опінію леві, що обидва ці питання дуже важливі й відношенні до колоніальної проблеми, що він доказав, як посередник французького уряду до засланого на Мадагаскар султана Мароко Бен Юсефа; поворот того султана з заслання назад на султанський престол — це у великій мірі заслуга генерала Катру. Тому він має добре ім'я серед арабів.

Югославія висилає дві делегації до Москви

Београд. — Югославія вишле власну делегацію на конгрес Всесвітньої Комуністичної Партії, що відбудеться в Москві 14 лютого ц. р. Незалежно від того раннього весною виїде на чолі іншої урядової делегації маршал Тито. Тепер ведуться в справі обох делегацій дипломатичні переговори між Москвою і Београдом. Річ у тому, що невідомо ще, чи в союветському партійно-комуністичному конгресі має взяти участь югославська комуністична партія, чи т. зв. „Соціалістичний Союз працівників людей“, який є офіційною фірмою комуністів, що засідають в югославському парламенті. Невідомо теж, хто має поїхати в товаристві Тіти, бо на пр. його заступник Ранкович та голова югославського парламенту Моса Пікаде були найбільш атакованими особами під час сварки між Москвою і Югославією в 1948 році. Невідомо теж, чи Тіта має вітати Молотова, який підписував найбільш образливі й напастливі листи до Югославії ноти в часі заганяного „ухилу“ Югославії, що довів до виключення її з Комінформу. Ці „делікатні“ подробиці, що торкаються сварки й прилязи в югославсько-московській комуністичній сім'ї устійкують тепер Тіто й Хрущов за посередництвом своїх послів.

Вашингтон. — „Ми свідомі, що в цьому 1956-ому році все ще лютує в світі стародавня боротьба між тими, які вірять, що людина виводить своє походження і призначення від Бога, і тими, які дивляться на людину виключно як на знаряддя для служби в державній машині.“ — так починається спільна „Вашингтонська Деклярація“ президента Айзенгавера й англійського прем'єра Антоні Ідена, проголошена в середу 1-го лютого ц. р. в додатку до спільного комунікату про закінчення триденної англо-американської конференції. „Впровадження того періоду значного спільного поступу у вільному світі, ті, які обстоюють супротив держави та відмовляють людині її природних прав, були також активні. Мільйони людей різної крові, релігії і традицій насильно включено до Совєтського Союзу, а ще інших багатьох мільйонів фактично, хоч не завжди формально, вмонтовано до совєтського комуністичного блоку. В самій Європі коло 100 мільйонів людей, в тому числі десять колись незалежних держав, примушено проти їх волі працювати для прославлення і прикрашування совєтської комуністичної держави. Комуністичні правителі висловили в численних документах і маніфестах свій замір поширювати практику комунізму всіма можливими способами, поки вона не заволодіє світом. Для цієї останньої цілі вони живили в минулому військову і політичну сили. Вони далам змагати до тієї самої цілі і вони додали тепер ще й економічні заходи до своїх інших методів пенетрації. Було б оманом сподіватися, що в своїй закордонній, політичній і економічній політиці совєтські правителі виявили б жорстку за права інших народів, коли вони не проявляють її супроти чоловіків і жінок, над якими вже володіють. Кожна вільна держава, яка дасть себе перекопати погрозою, обіцянкам і приманкою, щоб покористуватися комунізмом, — втратить свою незалежність, а її парид полатиться своїми правами й свободами.“ Таку рішучу пересторогу проголосили американський президент і англійський прем'єр під адресою всіх тих держав, що їх тепер застрашують ці притягальні обіцянки допомоги грошми і „техніками“ Совєти, використовуючи економічну відсталість тих країн. Наведений уступ є частиною з-поміж 8 точок „Спільної Декля-

рації Президента З'єднених Держав і Прем'єра Об'єднаного Королівства“, що й американська преса відрозу назвала „Вашингтонською Деклярацією“. Вона становить другу частину обширного повідомлення, оприлюдненого у висліді триденних нарад англійської делегації з през. Айзенгавером і його найближчими співробітниками.

Справа, що були предметом нарад

У комунікаті про саму ту конференцію говориться в окремих 5-ти уступах про — 1. Європу, 2. Середній Схід, 3. Південну і Південно-Східну Азію, 4. Далекій Схід, і 5. справи атомової енергії. — Щодо європейських справ, то обидва державні мужі Заходу ствердили рішучість Організації Північно-Атлантичного Договору (НАТО), а зараз потім підкреслили необхідність об'єднання Німеччини на базі свободи. Айзенгавер і Іден ствердили, що уряд Німецької Федеративної Республіки, як єдиний вибраний народом, є теж єдиним легітимним репрезентантом німецького народу. Вони підкреслили теж, що кожна атака на Берлін означала б атаку проти „наших власних сил і нас самих“. Щодо Середнього Сходу, то підкреслено колючість ізраїльсько-арабської згоди на базі добровільної згоди тих двох сторін перевернути свої теперішні позиції. Айзенгавер і Іден підтвердили значення Вигадського пакту для безпеки Середнього Сходу. Щодо Південної і Південно-Східної Азії, то вони заявили свою рішучість Організації Південно-Східного Азійського Пакту, але зазначили, що вони продовжують співпрацювати також з тими країнами, які є поза тим пактом. Щодо Далекого Сходу, то, не згадуючи ймені ніякої країни, Айзенгавер і Іден ще раз заявили свою рішучість „протиставити і запобігти агресивній експансії силою чи підриною акцією та допомагати вільним країнам і тому обширі в їхній власній обороні та в закріпленні внутрішньої стабільності і добробуту.“ В останній точці свого комунікату обидва західні державні мужі ствердили своє рішення підтримувати співпрацю в ділянці добування і розвитку атомової енергії для мирних цілей при допомозі пошуків для цієї цілі міжнародної агенції. Таким чином Вашингтонська конференція закінчилася великим успіхом вільного світу.

В СВІТІ

- Новий французький прем'єр, 51-річний Гю Молле, з фахом учителя гімназії, але вчителював коротко, бо був несподівано звільнений з посади професора в університеті під час останньої війни був ранений і попов у полон, але його випустили через дуже поганий стан здоров'я. Незабаром після того став одним із найпопулярніших керівників протинімецького підпілля в обширі Каналу Ла-Манш. Німці заарештували його, але звільнили, не повіривши, що така худощава й слабка людина може бути тризном підпіллям бойовиком.
- Д-р Гаммершальд, генеральний секретар Об'єднаних Націй, що обіждить країни Близького, Середнього й Далекого Сходу, прилетів до Пакистану до Індії. Він відмовився відповісти на конкретні політичні питання журналістів, але з високою похвалою висловився про Індію за її „заслуги для світового миру“.
- Шведська поліція перервала сідство над причинами лібуку газолінового збійки, в найбільшій шведській рафінерії нафти. Пожежа охопила була 3 мільйони галлонів газоліну і ще на другий день не можна було її потушити. Поліційні чинники припускають саботаж.
- Норвезький міністер закордонних справ Лянге поспіхом вернувся до Осло з конференції Північної Ради скандинавських країн, що відбулася в Копенгагені (Данія), заляр-
- мований вістоку, що норвезькі прибережні патрульні каноніри захопили 13 совєтських рибальських траулерів. Норвезький амбасадор у Москві заявив проєкт проти постійного порушування територіальних вод Норвегії совєтськими рибальськими флотиліями. Уряд Норвегії рішився на енергійні заходи під натиском юної рибалки.
- Західно-німецькі промислові виступили з проєктом, щоб Західна Німеччина разом з усіма іншими 14 членами Північно-Атлантичного Пакту (НАТО) звільнилася економічну відбудову середню і східних і південно-азійських країн, бо вважають, що тільки таким збором зусиль можна спаралізувати совєтські намагання витиснути з своїм капіталом і своїми техніками (та шпигунами) на Близький Схід і на територію Азії.
- Націонал-китайський ракетний літак Ф176 „Сейбр“ був примушений приземлитися на лівійській в британській колонії Гонг-Конг. Пілот заявив, що він перелітав патрульний лет біля берега Китаю і що в нього поспував мотор. Часовий згоджується, що літак пошкодився до такої міри, що не можна було його ремонтувати. Англія дозволяє літаку відлетіти на Формосу після направи літака.
- Голландська книжка Беатрич скінчила 17 років життя і автоматично стала членом Державної Ради, найвищої державної установи в Голландії.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PERIODICITY:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік	\$10.00
На шість місяців	5.25
На три місяці	2.75
One year	\$10.00
Six months	5.25
Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОНСОЛІДАЦІЯ — НЕВЖЕ „МЕРТВА ТОЧКА“?

3 квітня вересня минулого року відбулися у Торонто в Канаді 5-ті з черги наради Пан-Американської Української Конференції, головним рішенням яких було: „Запропонувати українській еміграції в Європі та відповідальним представникам усіх її груп і партій своє безстороннє посередництво у замиряннях до консолідації, які ведуться вже від довших років та які досі, хоч і мали помітні результати, все ще не завершено“. Це було 25-го вересня 1955-го року. Рішення винесено одностайно на базі основної доповіді в цій справі, яку мав президент УКК п. Д. Галичина, та після довших дебат, які описав продовжувалися в пресі.

Це все, що в цій справі відомо публіці, хоч не все, що зроблено. З канцелярії ПАУК в Нью-Йорку довідуюсь, що вона, виконуючи цю постанову, могла чийого в половині грудня вислати відповідні листи до Європи. Цього часу було потрібно на те, щоб устатити форму листів і адреси, на які вони повинні бути скеровані, а трудність у порозумінні ставилася та обставина, що поодинокі члени Президії ПАУК живуть у різних місцевостях ЗСД і Канади, отже всі устаткування та узгодження треба було вести кореспонденційним шляхом. Остаточно в дні 19-го грудня пішли рекомендації поштою листи до всіх тих політичних угруповань, що є поза УНРом (ЗП УГВР, обидві ЗЧ ОУН, Союз Гетьманців-Державників і СВУ), або що є в УНРі, але в опозиції до її Виконавчого Органу (ОУН та УНДС). В листах, підписаних головою ПАУК о. д-ром Василем Кушніром та генеральним секретарем адв. Михайлом Пізанком, прохалися ці середовища тільки висловити свою думку на тему ініціативи ПАУК без будь-яких дальших зобов'язань. До листів залучено теж тексти доповіді п. Д. Галичини та резолюції ПАУК. Два дні пізніше, окремим листом, за підписом ген. секр. ПАУК адв. М. Пізанка, поінформовано про ці заходи УНРу, на яку в резолюції ПАУК вказано як на не завершеної цієї консолідації.

Це — те головне, що зроблено в цій справі з боку ПАУК. Дальші кроки й заходи залежатимуть від відповіді на вислані листи. Тим часом, досі наспіло тільки дві відповіді: від одних ЗЧ ОУН (очолюваних д-ром Л. Ребетом і п. З. Матлою) та від СВУ (Спілки Визволення України). Обидві відповіді можна вважати за позитивні. Це і все, хоч ПАУК не втрачає надії і „кожного дня“ очікує дальших відгуків на її акцію.

Тим часом на публічному форумі справа притихла і, можна б сказати, зійшла з порядку дня. Перший відгук на неї не був одностайним, але не був також і безнадійним. Публічна опінія ясно й невдоволено, хоч і невеличкими, але помітними намірами прийняла ініціативу ПАУК. Отже, настрій, в загальному, був добрий та пригрозив для дальшої акції.

Все ж таки ця акція, виходило б, є на шляху до такої характеристичної не тільки в українській, але й в міжнародній політиці „мертвої точки“. І коли б вона в ній опинилася і остаточно застрягла, то це — в нашому переконанні — буде вина не „обставин“, а тільки тих, що її ведуть і до яких вона відноситься, бо вони не матимуть права сказати, що „зробили все можливе“.

Прогляньмо цій відповідальності дещо ближче. Правда, сама ПАУК, при відповідній енергії, могла б була своєю практичною акцією припинити, але проволочку можна зрозуміти постільки, що до справи треба було підходити насправді в „рукавичках“. Крім того — час не був занадто втрачений, бо кожне політичне середовище могло і з доповіддю, і з резолюцією ПАУК та з коментарями й публічною опінією на цю тему познайомитися з обширними публікаціями в пресі. Чому ж тільки два угруповання спромоглися на відповідь за півтора місяця часу? Дипломатичну ноту можна племувати і приготувати впродовж року чи років, але відповідь на неї, вже хоч би з куртуазних мотивів, повинна бути негайною, або хоча б менше в обмеженому часі.

Консолідація є з нас головною проблемою і головною вимогою часу. Розуміє її нарід, розуміють її навіть такі колись „відсередні“ наші громади, як Нью-Йорк, Пікаго, Дітройт чи Ньюарк, що в цьому році консолідували і соборно відзначали Січневі Роковини. Невже ж не розуміють цієї проблеми українські політичні середовища в Європі, зв'язані до неї — здавалося б — без душі і без віри? Звернімося до неперервних заходів? Хто зневірився, той програв. З кожної акції можна сподіватися стільки результату, скільки зусиль і розуму в неї вложено. Консолідаційна проблема заслуговує на більшу увагу, на більшу енергію і на більшу серйозність, а суспільність має право і обов'язок їх очікувати та вимагати.

ЖИДИВСЬКО-АРАБСЬКИЙ СПІР І — УКРАЇНЦІ

Здавалося б, що жидівсько-арабський конфлікт, який став тепер однією з найважливіших міжнародних проблем, бо при дальшому загостренні й ускладненні — може стати каміньовим, що зруйнує нову світову ланку, — що той конфлікт не має ніякого зв'язку з українською проблематикою. Помилковість такого твердження є, власне, доказом, як тісно пов'язані взаємні інтереси всіх народів у широкому світі. Хоч Україна не є сьогодні ніяким чинником, який активно міг би грати в цьому конфлікті будь-яку роль, а розпорощений у вільному світі українців ніхто не питає, що вони думають про цю міжнародну справу, проте українська політична думка означає теж становище до всіх актуальних міжнародних проблем.

Відколи народився сівістичний рух, українці сприяли йому так само, як сприяли і сприяють всім рухам, що викрешують у пригнічених народах національну амбіцію і стають поштовхом до державно-визвольних замахів. Це той творчий, конструктивний націоналізм, який ехоло і формулює чисто чуттєвий патріотизм в державно-політичну програму. Від перемоги того націоналізму в принципі залежить перемога української визвольної справи. І тому в українсько-жидівських відносинах найбільше зрозуміння приходило завжди з сівістичними літерами, однаково за Австрію, як і за Польщу, як і дітями, що мали найбільш використувати національно-політичний світогляд. Українці, як уярмлений нарід, не могли ставати на становищі, що будь-який нарід у світі не має права на власну батьківщину й власну державу, як-то тільки сам собі усвідомлює свою національну самобутність. Коли ж хтось із українців виступав за Польщу проти сівістичного ідеалу і „тішався“, що, мовляв, араби „дадуть школу“ жидам, то відповідальний український політичний провід і відповідальна українська преса завжди гостро осуджували це, навіть не як прояви якоїсь неправильної політичної думки, а просто як прояви примітивізму. Бо ж навіть антисеміти, які хотіли б бачити Україну без жидів, повинні б власне підтримувати ідею Ізраїлю, як терен жидівської еміграції. Ясно, що таке принципове становище не озвначало утотожнювання себе в цілості з усіми тезами, що їх проповідує сьогодні уряд Ізраїлю і його політика. Не маючи ніякої причини бути ворогами арабського світу й абхаючи в могоммедавській релігії могутній антикомуністичний чинник, українці співчували емансипації арабів. І тому українці сприяють зусиллям західної дипломатії довести до компромісного порозуміння між Ізраїлем та його арабськими сусідами. Знаходився сам в позитивній визискуваному народі український нарід почуваннями і розумом є по стороні колоніальних народів. Він розуміє їх трагедію і розуміє, як може ніякий інший нарід, ту облуду, фальшиву, зрадливую роль, яку грав комуністична Москва, представляючи

себе опікуном уярмлених народів Сходу.

І тут новий пуніт, від якого починається зв'язок актуальної проблеми Ізраїлю і його арабських сусідів з українськими справами. Совети прийняли якраз антижидівський курс з різних причин: 1) СССР, як перемісник і послидовник ідей царської Росії, плекас далі її ноторійний чорносотенний антисемітизм, часом при допомозі самих жидів, хоч як парадоксально це може звучати, 2) кожний несподіваний спір на земній кулі дає Советам нагоду вмішуватися і абхаючи в ньому терен для сіння роздору та нацькування всіх проти всіх, 3) налаштований пристрастями і внутрішніми антагонізмами Близький і Середній Схід — це особливо підходящий ґрунт для інтриг. Ізраїль є для Москви не цілю самою для себе, як є нею для арабських фанатиків, а тільки одним із засобів боротьби проти західного вільного світу. Ціллю советської дипломатії є вмінувати Захід у таку позицію, яка дозволить б Москві кричати на повний голос: Захід є протектором жидів і ворогом арабів — отож, усі араби і весь могоммедавський світ повинні сднатися під прапором Москви — не проти Ізраїлю, що в тому гігантському конфлікті зійшов би в загальні на задній план, але проти всього Заходу, зорганізованого в НАТО. Відслід така скажена кампанія Москви проти Вагдядського пакту, який включив чотири могоммедавські держави в союз з Англією, і відслід піднесення старої ривалізації в могоммедавському світі поміж Єгиптом і Туреччиною, тому що ця остання визнавала Ізраїль і належить однаково до НАТО і до Вагдядського пакту. Коли для арабського світу „ворогом число 1“ є Ізраїль, а для Заходу і його військово-політичних блоків „ворогом число 1“ є комунізм та його центр Москва, то нема ніякого сумніву, по чому б не лежали симпатії й інтереси України (не СССР, а тієї, що замагає до зменшення з себе колоніального московського режиму).

Але є ще один пункт стичності українських справ з цією актуальною нині темою. Привітаючись жидівському світогляду в Америці, можна ствердити, що саме під впливом безпардонного наступу Советів проти Ізраїлю почалася ревізія поглядів на Україну й українців, як найбільш безкомпромісних і найважливіших ворогів Москви з-поміж усіх її уярмлених народів. Ось такий один ніби маловажний, проте дуже характеристичний приклад:

Появився англійською мовою книжка Артура Кестлера „Слід дикозавра“, де автор м. ін. висловлюється зневажливо про жидівську мову й культуру, як самостійні чинники, порівнюючи їх з українською мовою, що ніби так само „життєздатна“. Жидівська мова, мовляв, „вбита разом з народом“, що говорив в неї в Східній Європі. І годі повірити, що вона життєво дошма, як українська мова. Една хата, де може втримувати окрема жидівська культура — Ізраїль“. Це твердження викликало палке обурення жидівського часо-

ПОЛІТИЧНИЙ РЕАЛІЗМ І РОЗГУБЛЕНІСТЬ

Поліський журнал „Культура“ (появляється щомісяця в Парижі) відомий з того, що група публіцистів і політиків, згуртованих коло нього, має відвагу висловлюватися на сторінках цього журналу не раз дуже реалістичні погляди на сучасні й інші проблеми польської країнової й еміграційної дійсності.

І в метаподовому числі „Культури“ п редакція надрукувала запрошення до 4-х видатних польських інтелектуалів у теперішній еміграційній Польщі (тих, які відмовилися відомий заклид до польської еміграції вертатися до Польщі), прийти з Польщі в Західну Європу в умовах повної свободи думки і слова поговорити на актуальні політичні теми, зокрема над можливістю порозуміння польських емігрантів до Польщі.

Результат вміщення в „Культурі“ такого запрошення був той, що польські емігранти кола й часописи еміграційні виступ „Культури“ в відповідній ініціативі. І Сіндакт Польських Інтелектуалів у Франції виніс резолюцію, яка осуджує цей виступ, називає його диверсією і перестерігає перед шкідливими політичними наслідками запрошення „Культури“.

Реакція польських емігрантських кіл на ініціативу „Культури“ викликала неспокій редакції цього журналу, що її дає відомий польський публіцист Юліуш Мерошевський у статті п. н. „Карти на стіл“ сівістичній книжці „Культури“. Думки, висловлені в цій відповіді дуже ясно і сміливо, можна звести до двох основних питань. Перше, чи з визвольної політики треба орієнтуватися на оковечну мету — повну незалежність

Польщі, чи може реалістичною політикою було б орієнтуватися на ефемерніе постання тієї чи іншої держави в Польщі. Друге питання — чи еміграція зможе відіграти будь-яку роль в краю під час визвольної боротьби і за раз після визволення Польщі з-під комуністичної окупації.

Становище „Культури“ щодо першого питання, Мерошевський з'ясує так:

„Уважаємо, що хоч привернення Польщі незалежності і є головною метою польської політики, але це не є одиноким ціллю... Обстоємсь погляд, що наш обов'язок не вичерпується пригадуванням світові справи визволення Польщі, але що нашим завданням є теж — по змозі — започаткувати акції і заходи, які замагають до частинної поправки сьогодишньої країнової ситуації, як також впливати на формування опінії і поглядів у краю. Вільний приклад. Ми є антикомуністами і з комуністами не співпрацюємо, але їх побороємо. Коли б однак з'явився у Польщі комуністичний провідник, що підняв би концепцію Гомулки і який б було в границях нашої спроможності, то ми підтримали б його ініціативу“.

Тому теж в дальшому, виходячи з такого становища, Мерошевський „формулює“ під групу „Культури“ на польську визвольну політику в таких ствердженнях:

„Ми є за повним визволенням, незалежністю і справдішньою демократією — але ж не відкидаємо поволонних розв'язок, як напр., нейтралізм. В ім'я повної свободи не відкидаємо пів-свободи і в інших тих, які від 16 років позбавлені взагалі свободи“.

„Репрезентуємо погляд, що предметом політики, спрямованої на Край, є не тільки основна ціль — то значить, незалежність, але й також актуальна ситуація в Польщі. Ми не є прихильниками поглядів, що його визнає більша частина еміграції, як це могло б комуся здаватися, що... чим гірше, тим краще“.

„Якщо йде про політику еміграційну, то ми відкидаємо, як збанкрутовані концепції, і легалізм, проголошуваний п. А. Залеським і легалізм, проголошуваний історичними партіями. Заперечуємо одним і другим право репрезентувати еміграційне суспільство і заперечуємо їм моральні титули домагається грошей для репрезентування „держави на еміграції“. Мандат одних і других — це фікція“.

Це своє негативне становище до провідних кіл і партій польської еміграції обгрунтовує Мерошевський такою оцінкою ролі польської еміграції і її можливостей у краю:

„Всі партії на еміграції є на ділі партіями консервативними — бо ж не віддають вони еволюційні погляди у Край, живуть тільки програмою повороту і повернення до минулого. Наслідком того, партії у своєму власному інтересі підтримують легенду, що в Польщі де факто нічого не змінилось і народ „тривав“ під покривом союської окупації той же самий, незатворнений. Вистачить — на їх думку — розбити цю покривку, щоб з'явився знову порядок зближений до 1939 року, з енде-

Юрій Таркович УРЯД АДЕНАУЕРА ЦІКАВИТЬСЯ ЕМІГРАНТАМИ

Проф. Мінерлендер, федеральний міністер у справах утікачів (судно входить і коло 10,000,000 німецьких утікачів) та проф. Менде, керівник Центрального Бюро для бездержавних чужинців, запросили до Вонну (оплачуючи всі видатки) вільних журналістів 16 східно-європейських народів, об'єднаних в Союзі Вільної Преси Східної Європи, Прибалтики і Балкан з осядком в Мюнхені. Українських журналістів репрезентували ред. Михайло Востокієвич і ред. Ярослав Пеленський. Урядові й промислові кола приймали ексильних журналістів з великою увагою й гостинністю. Відвідини Вонну і після того подорож по Західній Німеччині тривали від 18 до 21 січня.

Спеціально для українців чи не найважливішою була заява міністра Оберлендера на великому офіційному прийнятті. Міністер, між іншим, офіційно заявив, що Західна Німеччина гарантує повне право азилу емігрантам без будь-яких обмежень і запевняє їм безпеку та допомогу для здобуття праці в німецькій економіці. Советські репатріційні комісії, сказав міністер, можуть бути допущені до Німеччини тільки під умовою, що одночасно й німецькі комісії будуть допущені до СССР для відшукування німецьких громадян у советських концетраційних таборах. Оскільки Москва боїться всякої зовнішньої контролю і напевне не прийме такої умови, справа репатріційних комісій, мабуть, ніколи не буде актуальною. Однак, коли б таке й сталося, німецький уряд не дасть жадної допомоги советським комісіям, тобто не дасть їм ні привізи, ні адрес емігрантів і не дозволить навіть серед них будь-яку пропагандистську акцію. Якщо б будь-які урядові із советського посольства у Вонні чи якісь інші советські особи комуся із емігрантів загрозували або когось шантажували, переслідували чи навідувалися в помешкання, на що вони не мають ніякого права — підкреслив міністер Оберлендер — то треба негайно повідомити про це місцеві німецькі органи влади. Ніколи нікого і ні при яких обставинах не будуть примусово репатріювати. Кожний советський урядовець, який займатиметься репатріційними справами між емігрантами в Західній Німеччині — легально чи нелегально — буде негайно висланий із Західної Німеччини. Навіть німецькі громадяни, заявив міністер, які намовляють чи змушували емігрантів до репатріції, будуть покарані.

На запит ексильних журналістів міністер відповів, що цю його заяву є становищем не тільки його міністерства, а й усього німецького уряду. Під час виступу міністер висловився за ексильних журналістів, які недовго в ЗСД державний секретар Доллес зустрівся з ексильними політиками з сателітних країн, що, очевидно, було де більшою подією. Варто згадати цю саму подію. Радіо „Вільна Європа“ в Мюнхені проповідувало союзні ексильних журналістів певну фінансову допомогу, але журналісти відмовилися, не бажаючи зобов'язуватися підтримувати політичну лінію цього уряду. Тепер, як довідуюсь, німецький уряд пропонує союзні ексильних журналістів також певну допомогу, і то значно вищу, як пропонував Радіо „Вільна Європа“. Невідомо, чи журналісти-емігранти скористаються з цієї допомоги. Так чи інакше, але незаперечним фактом є те, що уряд канцлера Аденауера старіється здобути прихильність і наважати співпрацю з еміграцією із Центральної та Східної Європи.

З нашої української боку треба зазначити, що німці, наприклад, поза дуже слабкою підтримкою Українського Вільного Університету в Мюнхені — життям і працею української політичної інтелігенції досі майже не цікавилися. Крім того, українські студенти не дістають від німецьких установ стипендій, хоч така бідна Ірландія дає стипендії для 6 українських студентів, Еспанія дає можливість студій в Еспанії 30 українцям і те саме робить Бельгія.

На запит ексильних журналістів міністер відповів, що цю його заяву є становищем не тільки його міністерства, а й усього німецького уряду. Під час виступу міністер висловився за ексильних журналістів, які недовго в ЗСД державний секретар Доллес зустрівся з ексильними політиками з сателітних країн, що, очевидно, було де більшою подією. Варто згадати цю саму подію. Радіо „Вільна Європа“ в Мюнхені проповідувало союзні ексильних журналістів певну фінансову допомогу, але журналісти відмовилися, не бажаючи зобов'язуватися підтримувати політичну лінію цього уряду. Тепер, як довідуюсь, німецький уряд пропонує союзні ексильних журналістів також певну допомогу, і то значно вищу, як пропонував Радіо „Вільна Європа“. Невідомо, чи журналісти-емігранти скористаються з цієї допомоги. Так чи інакше, але незаперечним фактом є те, що уряд канцлера Аденауера старіється здобути прихильність і наважати співпрацю з еміграцією із Центральної та Східної Європи.

На запит ексильних журналістів міністер відповів, що цю його заяву є становищем не тільки його міністерства, а й усього німецького уряду. Під час виступу міністер висловився за ексильних журналістів, які недовго в ЗСД державний секретар Доллес зустрівся з ексильними політиками з сателітних країн, що, очевидно, було де більшою подією. Варто згадати цю саму подію. Радіо „Вільна Європа“ в Мюнхені проповідувало союзні ексильних журналістів певну фінансову допомогу, але журналісти відмовилися, не бажаючи зобов'язуватися підтримувати політичну лінію цього уряду. Тепер, як довідуюсь, німецький уряд пропонує союзні ексильних журналістів також певну допомогу, і то значно вищу, як пропонував Радіо „Вільна Європа“. Невідомо, чи журналісти-емігранти скористаються з цієї допомоги. Так чи інакше, але незаперечним фактом є те, що уряд канцлера Аденауера старіється здобути прихильність і наважати співпрацю з еміграцією із Центральної та Східної Європи.

На запит ексильних журналістів міністер відповів, що цю його заяву є становищем не тільки його міністерства, а й усього німецького уряду. Під час виступу міністер висловився за ексильних журналістів, які недовго в ЗСД державний секретар Доллес зустрівся з ексильними політиками з сателітних країн, що, очевидно, було де більшою подією. Варто згадати цю саму подію. Радіо „Вільна Європа“ в Мюнхені проповідувало союзні ексильних журналістів певну фінансову допомогу, але журналісти відмовилися, не бажаючи зобов'язуватися підтримувати політичну лінію цього уряду. Тепер, як довідуюсь, німецький уряд пропонує союзні ексильних журналістів також певну допомогу, і то значно вищу, як пропонував Радіо „Вільна Європа“. Невідомо, чи журналісти-емігранти скористаються з цієї допомоги. Так чи інакше, але незаперечним фактом є те, що уряд канцлера Аденауера старіється здобути прихильність і наважати співпрацю з еміграцією із Центральної та Східної Європи.

ЯК МІННЕ...

Як міне дитячий рай,
Круті гори повертай —
Перевертуйся!
Крил у пташині позичай,
Літа собі завертай!
Вже не вернеться...

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

нараз така ворожість до мене. І майже трагедія. А я ж казала, треба вам, Павле Івановичу, обв'язково сприйняти новий погляд на форми людського побуту. Тісують тебе стало на плянці, нехотів листями себе поштовхувати, треба з тим миритися. Як збудуємо вже соціалізм, тоді розвивемося, переміємо всю планету в розкішний парк, побудуємо дачі та й розселимося хто з ким, хто кому любий... Доброї ночі, Любова Павлівна. Не хвилюйтеся, Павле Івановичу. Завтра зустрінемося як навчання, поговоримо більше. Підем, Хведоре!

— То щоб ви знали, що товаришка Валд має завтра забратися з своєї квартири, — сказав Курбак від порога порогу. — Ми прийдемо сюди завтра з Кожушником.

Іван Смолий

ЗРАДА

(Оповідання)

(3)

— Там ти сидиш. Курбак крутить довгу папіроску, досипав старанно махорки, сиплює газетний папір, прикурює довго від лампи. — Там люди цілий день ходять, докучають їм. І ми то місце хочемо взяти для комсомолу, — окутався він хмарою диму. — Так що товаришка Валд має перейти жити в школу. — А де ж ми житимемо? — запитав Юрківський. — І ви тут. — Не розумію. — Чого не розумієте? — перебив його Валд. — Прямо не можу зрозуміти, як можна створювати таку ситуацію, — сказав нетерпляче Юрківський. — Ми ж люди сімейні, ми ж родина, а тут мешкання на одну родину.

сіло присіла на каналі, закривши очі. — Я не розумію вашої поведінки. Ми — просто родина і нам, як родині, треба певного житлового простору. Це всі наші вимоги, елементарні вимоги.

— Родина, — каже, Павле Івановичу? — провела по складам Валд. — Ота клітина, що її ніхто не сміє торкнутися? А чи думаєте, що могодинний суспільний прогрес, доки ця клітина становитиме непорушне табу, доки її інтереси будуть перед інтересами колективу? Ніколи! При чому моя балачка? — продовжувала вона. — А при тому, що коли сприймете отой новий погляд на життя, вам стане багато легше розуміти все, вам заощадиться багато непорозумінь і трагедій. На великих просторах землі люди вже прийняли ці нові форми, тільки у нас тут все ще по-старому... Вона зупинилася в своїй балачці. Пір спочиває на обличчї Люби, яка сиділа непорушно, з заплонченими очима, маче нежвава. Світло очима, жовте й миготливе,

Юрківський витягав папіроску, прикурював. — Даруйте, Валд Симонович, але при чому тут ця вся балачка? — сказав він, не дивлячись на неї.

— Перш за все стверджую, що ви стали неспокійні, — беззвучно засміялася Валд, не помічаючи моголиного настроя господарів. — Даруйте! — Вона беззастовно викинула з кишені Юрківського папіроску з папіросками, почала прикурювати від його папіроски, довго, проковкуюче. При чому моя балачка? — продовжувала вона. — А при тому, що коли сприймете отой новий погляд на життя, вам стане багато легше розуміти все, вам заощадиться багато непорозумінь і трагедій. На великих просторах землі люди вже прийняли ці нові форми, тільки у нас тут все ще по-старому... Вона зупинилася в своїй балачці. Пір спочиває на обличчї Люби, яка сиділа непорушно, з заплонченими очима, маче нежвава. Світло очима, жовте й миготливе,

гуляло на ньому тіннями. Юрківському подумалося, що може вона зомліла, він хотів підійти до дружини й валався.

— Валд Симоновича, — заговорив він нетерпляче, підійшов до неї, — промовиш, Юрківський, заступаччи Курбакову дорогу. Курбак відступив на мить а потім спалився з гніву. Йона здалося, що Валд глянула на нього зневажливо, як на болягу.

— Мені голова сільради наказав: заведи і примісти. І я так зроблю. Він спробував ухопити знову за климат, але Юрківський заступив двері всім тілом, вишкочив і гнівний. — Відійдіть. — Не відійду. — Відійдіть, прошу. — Мільці має право заходити сюди! — крикнув мільціонер. Але в нього не було ніякої зброї, і він розгубився, що далі робити. — Хведоре! — озвався запер Валд, що досі пригні-

ду подивитися, як та кімната виглядає. Юрківський затремтів спереляку. І Люба скопилася сполохано.

— Доки я тут живу, то мого мешкання і ви не смієте заходити туди, — промовив Юрківський, заступаччи Курбакову дорогу. Курбак відступив на мить а потім спалився з гніву. Йона здалося, що Валд глянула на нього зневажливо, як на болягу.

— Мені голова сільради наказав: заведи і примісти. І я так зроблю. Він спробував ухопити знову за климат, але Юрківський заступив двері всім тілом, вишкочив і гнівний. — Відійдіть. — Не відійду. — Відійдіть, прошу. — Мільці має право заходити сюди! — крикнув мільціонер. Але в нього не було ніякої зброї, і він розгубився, що далі робити. — Хведоре! — озвався запер Валд, що досі пригні-

П РА Ц Я
HELP WANTED—MALE
ENGINE & TURRET LATHE HANDS
Добра платія і всі користі.
COPPER PRINTING ROLLS CORP.
40 Lane Street, Paterson, N. J.
LA 3-9642

МАШИНІСТ
до направи і провадження авто-
матичної продукції машинерії.
Постійна праця — висока платі-
ня, всі користі. Можливі «овер-
тайми». Голосистий.
GRUESS REPRODUCOR CORP.
125 Beechwood Ave. New Rochelle
Tel. NE 3-8600

Toolmaker or Expert Machinist
Фабричний досвід, «овертайми».
LATHE HAND (1)
Фабричний досвід, «овертайми».
самостійна праця;
«овертайми».
ROYAL TOLL MFG. CO.
385 Falmouth Ave., East Paterson
New Jersey

НЕЗАСТУПНИМА
Історична повість для молоді
з часів українського
ликарства
СИН УКРАЇНИ
в ілюстраціях та малюю.
Ціна \$2.95.
Замовляти:
"СВОВОДА"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

МАМО!
Замов для мене в «Свободі»
казочку
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
Медовий Телесик
вона дуже-дуже цікава,
а коштує всього 40 центів.
Замовлення слати до:
"СВОВОДА"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

HANUSEY MUSIC CO.
244 WEST GIRARD AVE., PHILA. 23, PA.
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ПЛАТІВОК
В АМЕРИЦІ
Найкращі патефони — найліпших марок.
Відкрито щоденно від 9:30 рано до 9-ї вечора.

НОВИЙ ЦІННИК
з реалізацією знижкою
цін на гарантовані
ПАЧКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ
дас Вам можливість най-
тантійшим способом вислати
ПАЧКИ Вашим Рідним.
Вимагайте нашого нового
► ЦІННИКА ◀
Найбільшій фірмі на
американському континенті
ІВАНА КАМІНСЬКОГО
JANIQUE TRADING CO.
Центральна:
835 QUEEN ST. W.
TORONTO 3, ONT
Tel. EM 4-4025
Відділи:
BUFFALO, N. Y. — 1162 Broadway — Tel. FI-1272
CLEVELAND 13, Ohio — 1029 Fairfield Ave. — Tel. CH 1-5547
CHICAGO 22, Ill. — 2314 W. Chicago Ave. — Tel. BR 8-6780
NEWARK, N. J. — 102 — 16th Avenue — Tel. BI 2-6816
• і крім цього в інших відділах.

УВАГА! УВАГА!
"МЕТА"
201 East 14th Street
New York 3, N. Y.
УКРАЇНСЬКА
ЮВЕЛІРНА
КРАМНИЦЯ
ВНЕРШЕ ОГОЛОШУЄ РОЗПРОДАЖ
РАДІОПРИЙМАЧІВ
випуску 1956 року
світлої слави німецької фірми
GRUNDIG — Ultra Hi-Fi
Нові короткохвильні радіо-
приймачі випуску 1956
р. мають цілий ряд удо-
соконалень, поліпшень та
переваг в порівнянні з ін-
шими німецькими радіо-
приймачами.
Крім низької поліпшень в
звуковій частині, радіо-
приймачі GRUNDIG ма-
ють нову внутрішню об-
ертальну «ферит» антє-
ну. А гучномовці «доско-
налого» звукового на-
селення.
Строювання «ультра гай-фай-деліт», температурний кон-
пенсатор, 4 дільзони хвиль та інші переваги.
Слухаючи цей радіоприймач, у вас створюється відчут-
тя ілюзії безпосередньої близькості і тримірності зву-
кової передачі.
Модель 1055 — Ціна \$99.95. Модель 2035 — Ціна \$139.95
Модель 3035 — Ціна \$169.95.
Разом з радіоприймачем «МЕТА» дас безкоштовно до-
даткову антену та гарантію на всі радіодеталі.
Замовлення виконують негайно після одержання чека
або поштового переказу на зазначену суму.
Масно на складі всі частини та лампи для нових
радіоприймачів.
Пропшу надіслати мені радіоприймач GRUNDIG, 1956
р., модель ч. ....
Ім'я та прізвище .....
Число буд. та назва вул. ....
Місто .....
До цього додаю чек (пошт. переказ) на суму \$ .....
Замовлення спрямовуйте на адресу:
META JEWELERS, 201 East 14th St., New York 3, N.Y.

НІГЕРІЙСЬКІ ОГЛЯДАЮТЬ ПОРТРЕТ КОРОЛЕВОЇ

Нігерійські тубільці оглядають портрет королеви Єлизавети, що його роздає між населенням з приводу відвідин Єлизавети в Нігерію.

В Донбасі — на порозі шостої п'ятиріччя

У планах шостої п'ятиріччя запланувала Москва повний достаток і найбільший добробут для трудящих, включно з холодолюбними і телевізо-рами. Повний достаток плянувала вона і в кожній з п'яти попередніх п'ятирічок. А проте, на 39-му році існуван-ня московсько-більшевицько-го режиму все ще читаємо в совєтській пресі хоч би такі листи до редакції найбільш упривілейованої частини ро-бітництва — шахтарів: «П'ять років ми, жителі Степової ву-лиці міста Первомайська, Ворошиловградської області, клопочемось, щоб провели до нас електрику, але й досі змушені користуватися гасови-ми (нафтовими) лампами та свічками. Проведення елек-тричності на цій вулиці за-плановане, — заспокоюють нас у шахтоуправлінні. — Прийде час, і ми це зробимо!»

Але минають роки, а очі-куваний щасливий час ніяк не приходить. Дуже погано забезпечують нас також во-дою. Хоч на вулиці стоять водозбірні колонки, але пра-цюють вони з великими пере-боями.

І так, на 39-му році жовтє-вої пролетарської революції — все ще нафтові лампи і свічки.

ВСЯЧИНА

Д-Р ВАЙТ ВИНЧАЄ БІТТИ СЕРЦЯ КІТІВ

Спеціаліст від серцевих недуг, який лікує президента Ален-гера, д-р Пол Додлі Вайт, виждає на десятиденну екс-курсію на океан, щоб там ви-вчати биття серця китів. Цей лікар хоче перевірити свою те-орію про те, що різниця в пуль-сі і поведінку людського серця залежить від величини серця окремих людей, а не від хвороб-ливих примет серця. Досвідні вивчення, що чим більший є якийсь ссавець, тим повільніше з'ється його серце. Серце ми-ш'б'ється 300 разів на хвилину, а серце людини тільки 70 до 80 разів. Д-р Вайт стверджує, що серце слона в Бостонському Зоопарку билось тільки 30 до 40 разів на хвилину. Д-р Вайт має 10 лютого досліджувати стан здоров'я президента Ал-ленгера, і китів треба було, то він кожного часу може при-летіти літаком із корабля до столиці.

НЕ ВМНОЖЬ, ЯК ВАРИТИ НА ПРИРОДНОМУ ГАЗІ

Відслана в ЗДА послугу-юється при варенні не штучним, тільки природним газом. Бага-то господарів не знають, як ко-ристуватися цим газом, і тому Комісія Публічної Служби в Нью-Йорку (при управі міста) подає в цій справі такі висне-сення. 1. Треба так відкрити га-зові крани, щоб подум'я дохо-дило аж до дна посуду, бо тоді газ має більше повітря і може зовсім спалюватися. 2. Треба вимкнути, щоб подум'я було си-ле. Коли подум'я є жовте, то це означає, що немає повітря для спалювання газу. Коли подум'я аж червоне — то це ознака, що закипів газ і потрібні, які треба негайно вимкнути. 3. В неспівних випадках треба задзвонити до Газової Компанії, яка негайно дасть висне-сення, або пришле фахівця, який на місці перевірить справу.

ГОСПОДАРСЬКІ ВІСТІ

Шмці хочуть продати 60,000
авт у ЗДА

Директор найбільшої німець-
кої автової фірми «Фольксва-
ген» д-р Гайнц Нордгоф за-
явив, що ця фірма думас про-
дати в ЗДА в цьому році 60,000
своїх авт, це значить два рази
стільки, скільки продано в 1955
році. Німецька фірма хоче від-
крити свою власну фабрику в
цій країні. «Фольксваген» —
це найбільша автова фабрика
в Європі. Вона продукує
денно 1,400 авт, і в 1956 році
думас випродувати 400,000
автів. Найновіше повідом-
лення з Німеччини говорять
про те, що ця фірма не буде
відкрити власної фабрики в
Нью-Йорку, Н. Дж., бо це б
й не виплатилося.

Швайцарські спромужі закор-
донних робітників.

Давніше в Швайцарії не було
праці, і швайцарці шукали за-
нею по всій Європі. Але тепер
Швайцарія так розбудувала
свої промисли, що для домаш-
ніх і господарських праць тре-
ба спроваджувати закордонних
робітників. Це вможливило ви-
сокий стан швайцарського фран-
ка, і тому французькі, італій-
ські та австрійські робітники
радо йдуть до Швайцарії на
працю. Самі швайцарці займа-
ють при праці при годинниках,
машинках і цінних текстилях, які
експортують до всіх країн сві-
тової спільноти. Тепер в маленькій
Швайцарії, коло 5,000,000 на-
селення, працюють 271,000 за-
кордонних робітників, а в тому
161,000 чоловіків, а решта жі-
нок. В швайцарських часописах
с по три-чотири сторінки ого-
лошень із вільними працями.

НЬЮ-Йоркські банки позич-
ають АРГЕНТИНІ 30
МІЛЬЙОНІВ ДОЛАРІВ

Два нью-Йоркські банки Неме-
саль Ситі Банк і Чейс Мангеттен
банк погодилися позичити Ар-
гентині по 15 мільйонів доларів,
за які то гроші аргентин-
ські купці платимуть за то-
вари, закуплені в ЗДА. Гроші з
цієї позички мають покрити
кошти транспорту та заклади
за товари, і не може їх вжити
аргентинський уряд. Представ-
ники банків заявили, що ар-
гентинський уряд може для се-
бе позичити гроші в Експортно-
Імпортному банку. Під
час режиму Перона американ-
ські банки не позичали грошей
Аргентині.

Корабельна Компанія Юнайтед
Стейтс заробила 8,300,000
доларів.

Директор Корабельної Компанії
Юнайтед Стейтс повідомляв,
що та фірма в 1955 році на чи-
сто заробила 8,300,000 доларів,
а в 1954 році чистий її прибуток
становив тільки 5,177,454 доларів.
Власники 1,615,312 пайв ді-
стануть дивиденд в висоті по
3.10 долара за один пай.

УВАГА! ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ

у виданні «Вісника» ООЧСУ фундаментальна
„ІСТОРІЯ РУСІВ“

з вступною статтею проф. О. Оглоблінна,
в перекладі В. Давиденка.

Книжка має 380 сторінок і видана на доброму папері.
„ІСТОРІЯ РУСІВ“, ця вічна книга України, вперше вихо-
дить українською мовою. П'ять років видання побачило світ у
1846 році і „внесло могутній дух в усе тогочасне українське
життя“. „Ні одна книга, — писав проф. Д. Дорошенко, —
не мала у свій час такої впливу на розвиток української
національної думки, як „Кобзар“ Т. Шевченка та „Історія
Русів“... Глибка патріотична ідея, безмежна відданість
українській Нації, висока національна, політична й де-
ржавна свідомість — ось що світлилось з кожної сторінки
цього знаменитого твору“ (проф. Л. Вільський).

• ПРИДБАЙТЕ І ПРОЧИТАЙТЕ ЦЮ КНИГУ •

Ціна в м'якій оправі \$3.50 — в твердій \$4.00

Замовляти:

„СВОВОДА“ 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Ново видання для дітей

накладом
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Володимир Бандурак

КОЗАЦЬКА ДИТИНА

Оповідання з козацької бувальщини.

Ілюстрації Миколи Бутача

Обкладинка Миколи Левашенка

ЦІНА 50 ЦТ.

Замовляти:

„СВОВОДА“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

МАЮТЬ ЗАМКНУТИ СОТКИ
СІЛ, БО ХОЧУТЬ КОПАТИ
ВУГІЛЛЯ

Німеччина хоче поширити
продуцію вугілля, яке нахо-
диться під землею від Колонії
до Ахену і бельгійського кордо-
ну. На тому обширі живе 260-
000 німецьких селян, а під зем-
лею нахальється 60 мільйонів
тонн бурого вугілля (lignite).
Поклади цього вугілля глибше
на 815 стіп. Його почали ви-
добувати вже на початку
цього сторіччя, але це від-
бувалося в повільному темпі,
бо бракувало робітничих сил і
надродної машини. Але з 1911
Ахенська рідина тому закла-
дів німецьких інженерів винайшли
нові машини, які можуть пере-
капати 100,000 кубічних метрів
землі денно, заступаючи працю
20,000 робітників. В минулому
році в Західній Німеччині ви-
добули більше як 130,000,000 тонн
твердого вугілля.

НІМЕЦЬКА ПРОДУКЦІЯ ПО-
ДВОІЛАСЯ В ПОРІВНЯННІ
З ПЕРШОСВІТНИМ СТАНОМ

З Німеччини повідомляють,
що німецька промисловість зро-
стає майже кожного дня. Про-
дуси в тій країні, яка була
так знищена під час недавньої
війни, майже подвоїлися в по-
рівнянні з передвоєнним ста-
ном. Індекс продукції стано-
вить 204, а в 1936 році він ви-
носив 100. Зріст німецької про-
дуси йде швидким темпом, як
в ЗДА. В 1953 продукція в Ні-
меччині зросла на 9 відсотків,
в 1954 році — на 12 відсотків, а
в 1955 році — на 16 відсотків.
Статистика в Гуршні в останньо-
му році випродували 21,335-
000 тонн сирової сталі, і таким
чином Західна Німеччина стала
найбільшим продуцентом сталі
в Європі. Німецькі корабельні
заводи будують більше
кораблів на експорт, як буди-
на інша держава в світі.

Ціна срібла в ЗДА

Згідно з законом державна
корабельна ЗДА купувє все ви-
продуковане срібло в цій країні.
Вона платила за одну унцію
срібла 90.5 центів і продас його
по 91 центові в монетарі в Сан-
Франциско. В Нью-Йорку одна
унція коштує на сьогодні 90.5
центів, а експортну ціну більше,
бо треба оплатити кошти транс-
порту.

АМЕРИКАНСЬКА ТОРГІВЛЯ
З ЗАКОНОМ МАС ЗБІЛЬ-
ШИЛАСЯ НА 1.2 ВІЛЬЙОНА

Крайова Рада Закордонної
Торгівлі передбачає, що аме-
риканська торгівля з закордон-
ними країнами в 1956 році має
збільшитися на 1,200,000,000
доларів і має виносити 42,100-
000,000 доларів. В цю суму
входить ціна на товари, транс-
порт і фінансові трансакції.
Експорт товарів із ЗДА має
становити вартість 14,700,000-
000 доларів, а импорт — 11,900-
000,000 доларів. Сюди входить
це видати на інвестиції закор-
доном.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЬЮ-Йорк, Н. Дж. — Річні
загальні збори Т-на „Свобода“,
Відд. УНСОУ ч. 194, відбу-
дуться в суботу, 4-го лютого, о
год. 4-й полудні в Українсь-
кому Народному Домі при 142
Друга есею в Нью-Йорку. У-
часті усіх членів обов'язкова.
— Управа Відділу.

REAL ESTATE

Доми до продажу

15 род. мур. дм. коло ріки, за
\$45,000, готівкою \$12,000.
9 род. мур. дм. з крамлинцею
на Бронкс, коло Укр. церкви,
за \$18,000, готівкою \$4,500.

3 род. мур. дм. з садом на
Кніси за \$20,000, готівкою
\$8,500.

Доми дають добрий дохід.

Дзвонити до 10 зранку та 7-9
вечері.

AU 1-0194

КАРТЕРЕТ, Н. Дж.

Власник переїжджає до іншого
стеу.

ДІМ НА ПРОДАЖ

з меблями або без, 2-повер. дм.
В партері крамлинці і кухні,
другий поверх 5 кімнат і сонни-
на веранді. Одна спальня на
піддашку, гараж на 2 авт.
Кімната на склад. Оліїне пар-
ове опрігання, дуже добре поло-
ження, близ до 3-ох шкіл і 4-ох
церков. Продається на підставі
контракту для відповідної осо-
би. Відповідна ціна.

ALIK PAVLIK

181 Randolph St., Carteret, N. J.
Phone CA 1-5606

НЬЮ-Йорк, Н. Дж.

Гарно збудований 3-поверхній
20-кімнатний ДІМ.

З лазнічк. Парове опрігання
на 1-му поверсі. Вільний до за-
йняття. Купно прямо від власни-
ка.

Телеф. ESsex 3-9152

MISCELLANEOUS

ДО ВІНАЙМУ гарна кімната

в Діамеді. Мужчини мають
першестево, і блок від автоб.
зупинки, який їде до собору
8th Ave. Голосистий.

Mrs. SOPHIE ZBOROWSKY

109-94 141st St., Jamaica 35, N. Y.
Tel. JA 3-6775

КУПУЙТЕ

В ПІДПИСИМСТВАХ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ

В „СВОВОДІ“

INCOME TAX

УВАГА!

ДО ВСІХ МОЇХ КЛІЄНТІВ БУВШИХ

І МАЙБУТНІХ!

Повідомляю, що щоденно — від 9 години ранку

і до 9 години вечора — буду виповнювати

податкові звіти (ІНКОМ-ТЕКС)

в своїм біорі, що міститься в фотографічному

заведенні, адреса: 34 Іст 7 вулиці.

Крім цього виповнюю всі зголомшені чужинців, дру-
ки на другі горожанські шпери, афіданції і т.д. та полаго-
джую великі аскурації і нотаріальні справи та пере-
клади.

НОТАРІАЛЬНЕ БЮРО

ОЛЯ РЕДЧУК-ЛУЦЬКІВ

34 E. 7th St., New York 3, N. Y. — Phone AL 4-2763

KOWBASNIUK AGENCY

НОТАРІАЛЬНЕ БЮРО

277 EAST 10th STREET,
(Близ Avenue A)

NEW YORK 9, N. Y.
Tel.: ALgonquin 4-8779

ШІОКАРТИ продамо на всі кораблі.

ГРОШІ посидимо до всіх країн і виплачуємо на останній
пошти.

АФІДЕВІТИ, прохання та інші потрібні документи на спро-
вадження рідних і знайомих до Америки.

ОВЕЗПЕЧЕННЯ (аскурації) від вогню, нещасливих
випадків, медути. Забезпечуємо життя, меблі, вікна,
автомобілі, футри, бекітери та інші.

ПРОДАЖОМ доми та всілякого роду бізнесу.

ПЕКАО (пересилка пакунків за границю).

► ПОДАТКОВІ ЗВІТИ (INCOME TAX) ◀

Віра Ковбаснюк-Шумейко — Антін Шумейко

в суботи:

Відкрито від пон. до п'ятниці Від 10:00 рано до 4:00 попол.

від. 9:30 рано до 8 веч. В неділі: від 10:30—2:00 поп.

КАРТКИ НА РІЗНІ НАГОДИ

в українському стилі

12 ШТУК ЗА \$1.00

вислав за попереднім надісланим належності

„СВОВОДА“

81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

TARZAN LEAPED FROM
THE HUT TO SEARCH FOR SHEET
WHEN HOLT SUDDENLY SHOUTED.

Тарзан вискочив із халупи,
щоб зняти Шту, але в ту

мить вистрелив Голт.

HE HAD SPOTTED THE PANTHER, BUT
LUCIA WAS IN THE DIRECT LINE OF FIRE!

Він побачив пантеру, але

— Люція була на простій лі-

нії пострілу!

SHE SHRANK BACK, PARALYZED
WITH FEAR, AS THE BEAST PREPARED TO SPRING!

Спаралізована жахом, вона

відскочила назад, а тварюка

підготувилася до скоку!

ТЕПЕР ПОРА

ЗАМОВЛЯТИ НОВІ
ФУТРА!

Українська

ФУТРИНА РОБІТНИ

НОВІ ФУТРА